

Bodemverontreinigingsverkenner

Inhoudsopgave

- [Context](#)
- [Doel](#)
- [Functionaliteiten](#)
- [Achtergrond](#)
- [Inhoud](#)
  - [De laag "Uitspraak bodemonderzoeken"](#)
    - [Uitspraken](#)
    - [Andere informatie](#)
      - [Onder voorbehoud](#)
      - [Risico-inrichting](#)
      - [Bodeminfo](#)
  - [De laag "Link bodemverontreinigingsfiche"](#)
  - [Extra informatie onder "Kaartlagen kiezen"](#)
    - [OVAM dossierinformatie](#)
    - [Boringen, metingen en analyseresultaten](#)
    - [Risicolocaties](#)
    - [Gezondheid](#)
- [De bodemverontreinigingsfiche](#)
- [Het bodemattest](#)

Context

De bodemverontreinigingsverkenner is een instrument waarmee de [Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij \(OVAM\)](#) de informatie uit het Grondeninformatieregister op een ruimtelijke manier visualiseert. Via dit instrument kunt u verkennen of er (mogelijk) bodemverontreiniging in uw leefomgeving aanwezig is.

Met de lancering van deze verkenner zet de OVAM eind 2023 een stap vooruit in het kwalitatief ontsluiten van de bodeminformatie waarover zij beschikt. Dit instrument biedt (samen met de bodemverontreinigingsfiche) een antwoord op de maatschappelijke vraag naar open en transparante informatie over onze bodem.

De OVAM koos ervoor om de verontreinigingsverkenner te ontwikkelen binnen Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV). De ambitie van DOV was van meet af aan om zoveel mogelijk ondergrondgegevens in Vlaanderen samen te brengen in één databank en ze vervolgens beschikbaar te maken voor een zo breed mogelijk publiek. Door deze nieuwe samenwerking worden daar nu ook gegevens over bodemkwaliteit en bodemverontreiniging aan toegevoegd.

Doel

Beschikbare bodeminformatie uit het Grondeninformatieregister duidelijk en eenvoudig toegankelijk maken voor het brede publiek.

Functionaliteiten

Een gedetailleerde uitleg over de functionaliteiten van de bodemverontreinigingsverkenner vindt u in de [algemene DOV-handleiding](#).

Achtergrond

De OVAM beheert het [Grondeninformatieregister \(GIR\)](#) waarin ze gegevens over gronden opneemt die zij in het kader van het Bodemdecreet ontvangt. Deze databank speelt een belangrijke rol bij de aanpak van bodemverontreiniging en de bescherming van een gezonde bodem in Vlaanderen. Een grond wordt in het Grondeninformatieregister opgenomen in volgende gevallen:

- als de gemeente de grond heeft opgenomen in zijn [gemeentelijke inventaris van risicogronden](#),
- als er een bodemonderzoek werd uitgevoerd op die grond,
- als een schadegeval gemeld wordt op de locatie van de grond.

Volgens het Bodemdecreet moet elke risicogrond (grond waar vroeger/nu een risico-inrichting gevestigd is of was) onderzocht worden in een oriënterend bodemonderzoek. Wordt er een bodemverontreiniging aangetroffen, dan zijn mogelijk ook een beschrijvend bodemonderzoek en een bodemsanering noodzakelijk. Via die bodemonderzoeken vult de OVAM systematisch haar Grondeninformatieregister aan met informatie over de bodemkwaliteit en mogelijke bodemverontreinigingen.

Inhoud

De laag "Uitspraak bodemonderzoeken"

De GIS-laag "Uitspraak bodemonderzoeken" vormt **de basis** van de bodemverontreinigingsverkenner. Zij geeft namelijk per grond (of kadastraal perceel) een samenvatting van de beschikbare informatie in het Grondeninformatieregister. Deze samenvatting beantwoordt de volgende vragen:

- Zijn er gegevens beschikbaar in het GIR over grond x?
- Werd er reeds een bodemonderzoek uitgevoerd op grond x?
- Werd er een bodemverontreiniging vastgesteld tijdens een bodemonderzoek?

- Zijn er nog (vervolg)acties nodig voor grond x?

Uitspraken

De kleur waarmee de grond is aangeduid, biedt een antwoord op deze vragen. Elke kleur komt overeen met een bepaalde uitspraak over de bodemkwaliteit. Hieronder vindt u per kleur (en dus per uitspraak) meer informatie over de betekenis, én vindt u het antwoord op de vragen die hierboven gesteld werden. Klik op de uitspraak waarover u meer wil weten.

- Zijn er gegevens beschikbaar in het GIR over grond x? **Ja**, over deze grond zijn gegevens beschikbaar in het GIR.
- Werd er reeds een bodemonderzoek uitgevoerd op grond x? **Ja**, op deze grond werd reeds een bodemonderzoek uitgevoerd.
- Werd er een bodemverontreiniging vastgesteld tijdens een bodemonderzoek? **Nee**, er werd geen bodemverontreiniging vastgesteld in het meest recente bodemonderzoek.
- Zijn er nog (vervolg)acties nodig voor grond x? **Nee**, op deze grond zijn geen acties meer nodig.

Conclusie

Is de grond aangeduid in het groen? Dan is er minstens een bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij heeft de bodemsaneringsdeskundige geen bodemverontreiniging vastgesteld tijdens het meest recente onderzoek. Goed nieuws dus! Zolang er geen nieuwe risico-inrichting wordt uitgebaat, is er volgens het Bodemdecreet geen reden voor een vervolgactie of verder onderzoek.

Meer info kan u lezen in de [bodemverontreinigingsfiche](#).

- Zijn er gegevens beschikbaar in het GIR over grond x? **Ja**, over deze grond zijn gegevens beschikbaar in het GIR.
- Werd er reeds een bodemonderzoek uitgevoerd op grond x? **Ja**, op deze grond werd reeds een bodemonderzoek uitgevoerd.
- Werd er een bodemverontreiniging vastgesteld tijdens een bodemonderzoek? **Ja**, er werd een bodemverontreiniging vastgesteld.
- Zijn er nog (vervolg)acties nodig voor grond x? **Nee**, op deze grond zijn geen acties meer nodig.

Conclusie

Is de grond aangeduid in het geel? Dan is er minstens een bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij heeft de bodemsaneringsdeskundige een bodemverontreiniging vastgesteld. Die bodemverontreiniging is niet ernstig en houdt geen (directe) risico's in voor mens of milieu. Daarom is er volgens het Bodemdecreet geen reden voor een vervolgactie of verder onderzoek. Er worden wel bepaalde adviezen geformuleerd of tips gegeven om op een zorgzame en veilige manier om te gaan met de verontreinigde bodem.

Welke bodemonderzoeken er al gebeurd zijn op een grond en welke verontreinigingen er daarin vastgesteld werden, leest u in de bijhorende [bodemverontreinigingsfiche](#).

- Zijn er gegevens beschikbaar in het GIR over grond x? **Ja**, over deze grond zijn gegevens beschikbaar in het GIR.
- Werd er reeds een bodemonderzoek uitgevoerd op grond x? **Ja**, op deze grond werd reeds een bodemonderzoek uitgevoerd.
- Werd er een bodemverontreiniging vastgesteld tijdens een bodemonderzoek? **Ja**, er werd een bodemverontreiniging vastgesteld.
- Zijn er nog (vervolg)acties nodig voor grond x? **Ja**, op deze grond is nog een vervolgactie nodig.

Conclusie

Is de grond aangeduid in het rood? Dan is er minstens een bodemonderzoek uitgevoerd, maar is er nog een vervolgactie nodig. Tijdens een bodemonderzoek heeft de bodemsaneringsdeskundige een bodemverontreiniging vastgesteld die risico's kan vormen voor mens of milieu.

Dit is bijvoorbeeld van toepassing in volgende gevallen:

- In een oriënterend bodemonderzoek is een verontreiniging gevonden die risico's zou kunnen vormen voor mens of milieu. Deze risico's konden tijdens dit oriënterend bodemonderzoek echter niet voldoende in kaart gebracht worden. **Vervolgactie:** er moet een beschrijvend bodemonderzoek uitgevoerd worden om de risico's uit te klaren en om af te wegen of een sanering nodig is of niet.
- De bodemsaneringswerken zijn aan de gang. **Vervolgactie:** er moet nog geëvalueerd worden of de sanering op de juiste manier is gebeurd en of de bodemverontreiniging voldoende is gesaneerd. Het is dus nog wachten op een eindevaluatieonderzoek.

Welke bodemonderzoeken er al gebeurd zijn op een grond en welke verontreinigingen er daarin vastgesteld werden, leest u in de bijhorende [bodemverontreinigingsfiche](#).

- Zijn er gegevens beschikbaar in het GIR over grond x? **Ja**, over deze grond zijn gegevens beschikbaar in het GIR.
- Werd er reeds een bodemonderzoek uitgevoerd op grond x? **Voor de meeste van deze gronden werd er reeds een bodemonderzoek uitgevoerd, maar er zijn uitzonderingen mogelijk.**
- Werd er een bodemverontreiniging vastgesteld tijdens een bodemonderzoek? **Er kan nog geen uitspraak gedaan worden over de aanwezigheid van een bodemverontreiniging.**
- Zijn er nog (vervolg)acties nodig voor grond x? **Er kan nog geen uitspraak gedaan worden over mogelijke vervolgacties.**

Conclusie

Voor de gronden die aangeduid zijn in het bruin, kunnen we nog geen eenduidige uitspraak doen. De uitspraak kan namelijk niet altijd automatisch gegeven worden op basis van de beschikbare digitale gegevens.

Dit is bijvoorbeeld van toepassing in volgende gevallen:

- **Er werd een onderzoek uitgevoerd maar er trad een wijziging op van de perceelsgrens. Er moet eerst nog geëvalueerd worden of de uitspraak blijft gelden voor de nieuwe toestand.**
- **Er werd een onderzoek uitgevoerd maar dit voldeed niet aan de vereisten zoals vastgelegd in de standaardprocedure, waardoor de uitspraak niet geldig is.**

Welke bodemonderzoeken er al gebeurd zijn op een grond en welke verontreinigingen er daarin vastgesteld werden, leest u in de bijhorende [bodemonverontreinigingsfiche](#).

- Zijn er gegevens beschikbaar in het GIR over grond x? **Ja**, over deze grond zijn gegevens beschikbaar in het GIR: de grond is een risicogrond omdat er risico-inrichtingen gevestigd waren of zijn.
- Wordt er reeds een bodemonderzoek uitgevoerd op grond x? **Nee**, op deze grond werd nog geen bodemonderzoek uitgevoerd. Volgens het Bodemdecreet moet er nog minstens een oriënterend bodemonderzoek uitgevoerd worden op deze grond.
- Wordt er een bodemonverontreiniging vastgesteld tijdens een bodemonderzoek? Omdat er nog geen bodemonderzoek werd uitgevoerd, kan er nog geen uitspraak gedaan worden over de aanwezigheid van een bodemonverontreiniging.
- Zijn er nog (vervolg)acties nodig voor grond x? **Ja**, er is actie nodig voor deze grond: er moet minstens een oriënterend bodemonderzoek uitgevoerd worden.

Conclusie

Een grond aangeduid met een rood-witte arcering, is opgenomen in de gemeentelijke inventaris van risicogronden of geïnventariseerd door de OVAM. Dit wil zeggen dat er een risico-inrichting aanwezig is of was, waardoor er een verhoogd risico is op bodemonverontreiniging. Na een oriënterend onderzoek kan pas een uitspraak gedaan worden over de bodemkwaliteit.

Meer info kan u lezen in de [bodemonverontreinigingsfiche](#).

Voor een grond die is aangeduid met een paarse kleur, kan de OVAM geen specifieke informatie vrijgeven door de gegevensbescherming.

Bent u eigenaar van zo'n grond? Ga dan naar [de Woningpas](#), daar kan u de beschikbare bodeminformatie voor uw grond te bekijken.

- Zijn er gegevens beschikbaar in het GIR over grond x? **Nee**, over deze grond zijn geen gegevens beschikbaar in het GIR.
- Wordt er reeds een bodemonderzoek uitgevoerd op grond x? **Nee**, op deze grond werd geen bodemonderzoek uitgevoerd.
- Wordt er een bodemonverontreiniging vastgesteld tijdens een bodemonderzoek? Omdat er nog geen bodemonderzoek werd uitgevoerd, kan er nog geen uitspraak gedaan worden over de aanwezigheid van een bodemonverontreiniging.
- Zijn er nog (vervolg)acties nodig voor grond x? **Nee**, voor deze grond is geen actie nodig.

Conclusie

Een grond die geen kleur heeft gekregen, is niet opgenomen in het Grondeninformatieregister. Er zijn dus geen aanwijzingen dat er op deze grond een risico-inrichting aanwezig is of was, waardoor er geen aanleiding is om uit te gaan van een verhoogd risico op bodemonverontreiniging. Er is daardoor geen verplichting om een bodemonderzoek te laten uitvoeren.

We krijgen in Vlaanderen echter meer en meer te maken met [diffuse verontreiniging](#), waarvoor er geen duidelijke aanwijsbare bron van verontreiniging is. Zo kan een drukke weg of een spoorweg plaatselijk voor vervuiling zorgen. Ook kan de bodem verontreinigd zijn op plaatsen waar bijvoorbeeld afval werd verbrand of waar overmatig pesticiden werden gebruikt. De mogelijke bronnen en effecten zijn echter erg divers dat een volledige inventarisatie en gericht onderzoek moeilijk is. [Bij diffuse verontreiniging is er onder meer kans op gezondheidsrisico's via consumptie van zelfgekteekte groenten of eieren van eigen kippen](#). Ga dus zeker na of een grond geschikt is om te [tuinieren](#). Deze en andere bodemzorg-tips vindt u ook in de [bodemonverontreinigingsfiche](#).

Andere informatie

Per grond is er ook extra informatie beschikbaar in de attributentabel van de kaart "Uitspraak bodemonderzoeken". Deze vind je terug wanneer je een doorprik doet op een bepaalde locatie. De informatie in de attributentabel is beschikbaar per perceel en verschijnt onderaan in het kaartbeeld. Volgende attributen worden getoond: Object id, Grond id, Kadaster id, Uitspraak, Onder voorbehoud, Risico inrichting, Bodeminfo, Gemeente. Enkele van deze attributen worden hieronder beschreven.

Resultaten voor de doorprik							
Locatie: XY (Lambert72) = 137592 191588 / GPS (Lat/Long) = 51.0343 4.1919 / Z (DHM II) = 8.21 m TAW							
Dichtstbijzijnde adres: Brielstraat 27, 9255 Buggenhout							
Uitspraak bodemonderzoeken:							
Object id	Grond id	Kadaster id	Uitspraak	Onder voorbehoud	Risico inrichting	Bodeminfo	Gemeente
116714	1501211	42004A0927/00H000	Aanwezige bodemonverontreiniging vraagt verder onderzoek/sanering	Nee	Ja	Ja	Buggenhout

Afbeelding: Een voorbeeld van de attributentabel voor de kaart "Uitspraak bodemonderzoeken"

Onder voorbehoud

Per perceel is er aangegeven of de uitspraak al dan niet onder voorbehoud is.

- Indien 'ja' is de uitspraak voor die grond onder voorbehoud. De uitspraak kan namelijk niet altijd automatisch gegeven worden op basis van de beschikbare digitale gegevens, bijvoorbeeld wanneer er een wijziging van de perceelsgrens is gebeurd. Er moet eerst nog geëvalueerd worden of de uitspraak blijft gelden voor de nieuwe toestand. Dit gebeurt wanneer er een bodemattest wordt aangevraagd.
- Indien 'nee' kunt u er van uitgaan dat de uitspraak voor de grond up-to-date is.

Risico-inrichting

Per perceel is aangegeven of er een risico-inrichting aanwezig is of was.

- Indien 'ja' is de grond een risicogrond: er zijn aanwijzingen dat er op die grond vervuulende activiteiten worden of werden uitgevoerd.
- Indien 'nee' is de grond geen risicogrond: er zijn geen aanwijzingen dat er op die grond vervuulende activiteiten worden of werden uitgevoerd.

Bodeminfo

In deze kolom wordt er per perceel aangegeven of er bodeminformatie beschikbaar is. Er is bodeminformatie beschikbaar als een grond is opgenomen in een bodemdossier en er een bodemrapport beschikbaar is. Zo'n rapport kan eender welk type zijn (een siteonderzoek, een bodemsaneringsproject, een onderzoeksverslag, een melding bodemverontreiniging...), ongeacht de status van dit rapport (goedgekeurd, in behandeling...). Welke bodeminformatie beschikbaar is voor een grond, leest u in de [bodemverontreinigingsfiche](#) (zie verder).

OPGELET

Kadastrale wijzigingen hebben een impact op de gegevens in het grondeninformatieregister. Periodiek worden de kadastrale wijzigingen in de bodemdatabank ingeladen maar de koppeling van de nieuwe kadastrale percelen aan de oude kadastrale percelen vereist een manuele actie. Daarom kan het zijn dat de informatie uit het grondeninformatieregister nog niet werd gekoppeld aan het nieuwe kadastrale perceel. De verwerking van een kadastrale wijziging en de beoordeling van de GIR-gegevens voor het nieuwe kadastrale perceel gebeurt standaard bij een bodemattestaanvraag.

De laag "Link bodemverontreinigingsfiche"

Naast de bodemverontreinigingsverkenner lanceerde de OVAM nog een ander, complementair informatie-instrument: **de bodemverontreinigingsfiche** (zie verder voor meer uitleg). Voor elk perceel is er zo'n bodemverontreinigingsfiche beschikbaar. De toegankelijkheid is afhankelijk van de hoedanigheid van de eigenaar van het perceel (rechtspersoon, natuurlijk persoon, ...) en van de lezer (wel of geen eigenaar van het perceel). Voor de paarse gronden kan de bodemverontreinigingsfiche enkel geraadpleegd worden door de eigenaar. Wilt u de fiche zien voor een perceel in uw eigendom? Ga dan naar woningpas.vlaanderen.be en log in.

Doorloop volgende stappen om een fiche te openen voor een bepaald perceel dat niet in uw eigendom is:

- klik op het info-icoontje om een doorprik-functie aan te zetten
- zoom in naar het perceel waarin u geïnteresseerd bent en klik erop
- onderaan het kaartbeeld verschijnt de attributentabel
- klik op de link "Bodemfiche"
- meld u aan met de juiste hoedanigheid
- accepteer de gebruiksvoorwaarden
- de bodemverontreinigingsfiche verschijnt

Resultaten voor de doorprik

Locatie: XY (Lambert72) = 137596 191600 / GPS (Lat/Long) = 51.0345 4.1919 / Z (DHM II) = 8.08 m TAW

Dichtstbijzijnde adres: Brielstraat 27, 9255 Buggenhout

Link bodemverontreinigingsfiche:

Object id	Bodemfiche	Woningpas
6081446	Bodemfiche	Woningpas

Extra informatie onder "Kaartlagen kiezen"

De laag "Uitspraak bodemonderzoeken" geeft al een goed overzicht over de toestand en de status van een grond die is opgenomen in het Grondeninformatieregister. Deze informatie kan aangevuld worden met andere kaartlagen die beschikbaar zijn in DOV. Links onder op uw scherm kan u klikken op "Kaartlagen kiezen". Om het gemakkelijk te maken, hebben we reeds een tab "Bodemverontreiniging" gecreëerd waaronder we alle verschillende kaartlagen samenbrengen die u iets meer kunnen vertellen over de toestand van de bodem.

OVAM dossierinformatie

Op deze plaats in de DOV-inventaris brengen we alle kaartlagen samen die informatie geven over de bodemdossiers bij de OVAM. Naast de "Uitspraak bodemonderzoeken" bieden we hier ook de laag "Bodemonderzoeken en saneringen" aan. In deze laag vindt u welke onderzoeken al zijn gebeurd voor een bepaalde locatie. Ook het dossiernummer waarmee u gericht informatie kan opvragen bij de OVAM, vindt u daar. Ook dossiers van "Schadegevallen en meldingen" worden aangeboden als kaartlaag.

Boringen, metingen en analyseresultaten

Hier vindt u alle kaartlagen met betrekking tot boringen, metingen of analyseresultaten. Als een bodemonderzoek wordt uitgevoerd, worden er heel wat gegevens verzameld. Waar er precies geboord werd en welke resultaten dat opleverde, kunt u hier vinden. Op dit moment zijn enkel de gegevens van de PFAS-onderzoeken publiek beschikbaar. Later zullen deze gegevens uitbreiden met andere boringen, metingen en analyseresultaten uit de bodemonderzoeken.

Risicolocaties

De kaartlagen onder deze noemer bevatten voornamelijk deelinventarissen uit het Grondeninformatieregister of andere inventarisaties van locaties waarbij er een mogelijk risico is op bodemverontreiniging. Zo is er een kaartlaag van stortplaatsen. Die bestaat uit alle gronden waarvoor stortactiviteiten gekend zijn in het Grondeninformatieregister van de OVAM. Ook de laag met brandweeroefenterreinen zien we als risicolocaties voor PFAS-verontreiniging.

Gezondheid

In sommige gevallen kunnen er gezondheidsrisico's gepaard gaan met een bodemverontreiniging. In deze gebieden vragen we daarom verhoogde aandacht voor mogelijke bodemverontreiniging bij het gebruik van de bodem. Dit gaat over volgende gebieden:

- [Milieugezondheidskundige aandachtgebieden](#)
- [Antropogene radonrisicozones](#)
- [Actuele no regret zones \(PFAS\)](#)

De bodemverontreinigingsfiche

De bodemverontreinigingsverkenner geeft u een eerste beeld van de verontreinigingstoestand in uw omgeving. U kan zien op welke gronden er (voormalige) risico-inrichtingen gevestigd zijn, waar er een bodemonderzoek is uitgevoerd en op welke gronden ook effectief een bodemverontreiniging is gevonden. U kan ook zien voor welke locaties er nog vervolgacties nodig zijn. U krijgt dus een ruimtelijke samenvatting van de informatie over bodemverontreiniging die bij de OVAM gekend is.

Als u graag meer gedetailleerde informatie krijgt over een onderzoek, verontreiniging of een grond, kan u terecht in de bodemverontreinigingsfiche. Dit kan door te klikken op een bepaalde grond in de verkenner (zie "Laag bodemverontreinigingsfiche"). In de fiche is volgende informatie opgenomen:

- de risico-inrichtingen die gevestigd zijn/waren op de grond
- de bodemonderzoeken die er zijn uitgevoerd en de bijhorende rapporten en besluiten
- de verontreinigingen die zijn gevonden en die eventueel nog gesaneerd moeten worden of gesaneerd werden
- (gebruiks)adviezen voor het zorgzaam gebruik van de grond

Het bodemattest

Het bodemattest vermeldt alle relevante gegevens die de OVAM over de grond kent. Het informeert de koper van een grond over de bodemkwaliteit. Voor het sluiten van een overdrachtsovereenkomst van een grond, zowel een risicogrand als een niet-*risicogrand*, is een bodemattest noodzakelijk. Meer informatie over het bodemattest vindt u [op de website van de OVAM](#).